

## La visió del gènere

Malgrat que la ciència ficció ha estat durant molts anys marcadament masculista, en les darreres dècades hi ha hagut autors que han introduït la visió de societats i problemes lligats a les relacions de poder entre els gèneres i a uns altres aspectes d'orientació sexual.

**ATWOOD, MARGARET.** *El Cuento de la criada.* Barcelona: Suma de letras

**LE GUIN, URSULA K.** *La mà esquerra de la foscor.* Barcelona: Proa

**LE GUIN, URSULA K.** *Los desposeídos.* Barcelona: Minotauro

**RUSS, JOANA.** *L'home femella.* Alella: Pleniluni

**TEPPER, SHERI, S.** *La puerta al país de las mujeres.* Barcelona: Ediciones B

**STURGEON, THEODORE.** *Venus mas X.* Barcelona: Orbis

## Les grans nissagues

Els autors que han creat un univers imaginari complex i ben elaborat, tornen a visitar-lo per explotar-ne al màxim les possibilitats. A la ciència ficció trobem trilogies i sèries més llargues que tenen molts seguidors.

Alguns títols que inicien les nissagues són els següents:

**ASIMOV, ISAAC.** *Fundació.* Alella: Pleniluni

**ASIMOV, ISAAC.** *Fundació i Imperi.* Alella: Pleniluni

**CARD, ORSON SCOTT.** *El Juego de Ender.* Barcelona: Ediciones B

**HERBERT, FRANK.** *Duna.* Alella: Pleniluni

**POHL, FREDERIK.** *Pòrtico.* Barcelona: Ediciones B

**SIMMONS, DAN.** *Hyperion.* Barcelona: Ediciones B

## La ciència i la ficció a Catalunya

Abans del franquisme hi va haver a Catalunya alguns autors que, a l'estil de Verne o Wells, especulaven sobre futurs possibles a partir de la ciència i la tècnica.

Més endavant serà la novel·la juvenil escrita en català on es desenvoluparà bàsicament el gènere.

**ARTIS-GENER, AVEL·LÍ.** *Paraules d'Opòton el vell.* Barcelona: Edicions 62

**BURGAS, ÀNGEL.** *M.A.X.* Barcelona: La Galera

**BEA, JOSÉ MARÍA.** *Si pudiera recordar.* Madrid: Anaya

**BEA, JOSÉ MARÍA.** *Más alla de la luz.* Madrid: Anaya

**GALÍCIA, MONTSERRAT.** *L'altra cara del mirall.* Barcelona: Cruïlla

**GALÍCIA, MONTSERRAT.** *El darrer manuscrit.* Barcelona: La Galera

**GARCIA LLORCA, ANTONI.** *Espasa de constel·lació.* Barcelona: La Galera

**HERNÁNDEZ PAU, JOAN.** *Els cosacs de l'autopista.* Barcelona: Empúries

**PEDROLO, MANUEL.** *Mecanoscrit del segon origen.* Barcelona: Edicions 62.

**PEDROLO, MANUEL.** *Trajecte final.* Barcelona: Edicions 62

**PUJULÀ I VALLÈS, FREDERIC.** *Homes artificials.* Alella: Pleniluni

**SIERRA I FABRA, JORDI.** *Les veus del mart.* Barcelona: La Galera

**VILLALONGA, LLORENÇ.** *Andrea Vicitrix.* Barcelona: Destino

## Pel·lícules

Múltiples pel·lícules d'Hollywood de ciència ficció han contribuït a crear un univers imaginatiu. Algunes d'aquestes pel·lícules estan basades en obres escrites per reconeguts autors d'aquest gènere.

**2001 Una odisea en el espacio.** STANLEY KUBRICK 1968

**2046.** WOMG KAR WAI 2004

**A.I. Inteligencia artificial.** STEVEN SPIELBERG 2001

**Alien, el octavo pasajero.** RIDLEY SCOTT 1979

**Alien resurrección.** JEAN-PIERRE JEUNET 1997

**Avalon.** MANORU OSHII 2001

**Blade runner.** RIDLEY SCOTT 1982

**Brazil.** TERRY GILIAM 1985

**Desafío total.** PAUL VERHOEVEN 1990

**Doce monos.** TERRY GILIAM 1995

**Dune.** DAVID LYNCH 1984

**Encuentros en la tercer fase.** STEVEN SPIELBERG 1977

**Fahrenheit 451.** FRANÇOIS TRUFFAUT 1966

**Gattaca.** ANDREW NICCOL 1997

**La guerra de las galaxias (Episodio IV: Una nueva esperanza).** GEORGES LUCAS 2005

**Johnny Mnemonic.** ROBERT LONGO 1995

**Mars Attacks!** TIM BURTON 1996

**Matrix.** ANDY I LARRY WACHOWSKI 1999

**Metropolis.** FRITZ LANG 1927

**Minority Report.** STEVEN SPIELBERG 2002

**El Planeta de los simios.** FRANKLIN J, SCHAFFNER 1968

**Regreso al futuro.** ROBERT ZEMECKIS 1985

**Robocop.** PAUL VERHOVEN 1987

**Solaris.** STEVEN SODERBERGH 2002

**Star Trek, la película: La conquista del espacio.** ROBERT WISE 1979

**Terminator.** JAMES. CAMERON 1984

**Yo, Robot.** ALEX PROYAS 2004

**Westworld.** MICHAEL CRICHTON 1973

## Recursos electrònics

**Asociación Española de Fantasía, Ciencia Ficción y Terror**  
<http://www.aefcft.com>

Base bibliogràfica de ciència ficció i fantasia  
<http://dreamers.com/libros/f/>

**BEM ON LINE Portal especialitzat en literatura, còmic i ciència ficció i fantasia**  
<http://www.bemonline.com/modules/news/>

**Bibliópolis crítica en la red**  
<http://www.bibliopolis.org/>

**Caronte el buscador temático sobre ciencia ficción**  
<http://caronte.quintadimension.com/>

**CI-FI: Portal de la ciència ficció**  
<http://www.portal-cifi.com/>

**Ciència Ficcio a la UPC**  
<http://bibliotecna.upc.es/cienciaciccio/home/home.asp>

**Enlaces de literatura fantástica y de ciencia ficción**  
<http://literfan.cyberdark.net/Enlaces.htm>

**Gigamesh**  
<http://www.gigamesh.com/>

**LOCUS MAGAZINE**  
<http://www.locusmag.com/>

**El Portal de la Literatura Fantástica y de Ciencia Ficción**  
<http://literfan.cyberdark.net/>

**SD: Sitio de la Ciencia ficción**  
<http://www.ciencia-ficcion.com/bienvenida.html>

**Sedice: Foro de ciencia ficción**  
<http://www.sedice.com/modules.php?name=Forums&file=viewforum&f=12>

**SFCROWNEST**  
[www.sfcrownest.com/](http://www.sfcrownest.com/)

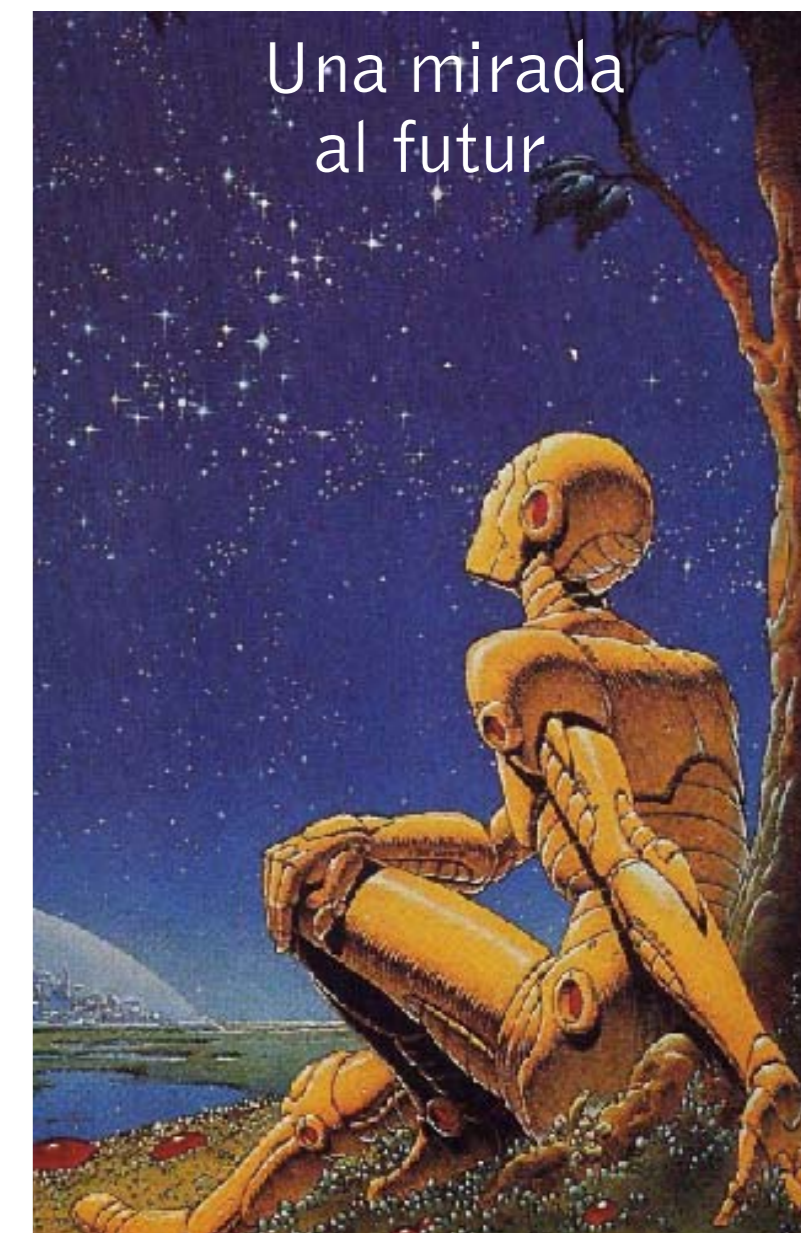
**Societat Catalana de Ciència Ficcio i Fantasia**  
<http://es.geocities.com/sc2f2/>

**Stardust: noticias de ciencia ficción, fantasía y terror**  
<http://www.stardustcf.com/noticias.asp#2858>

Xarxa de Biblioteques Municipals

# Ciència ficció

## Una mirada al futur

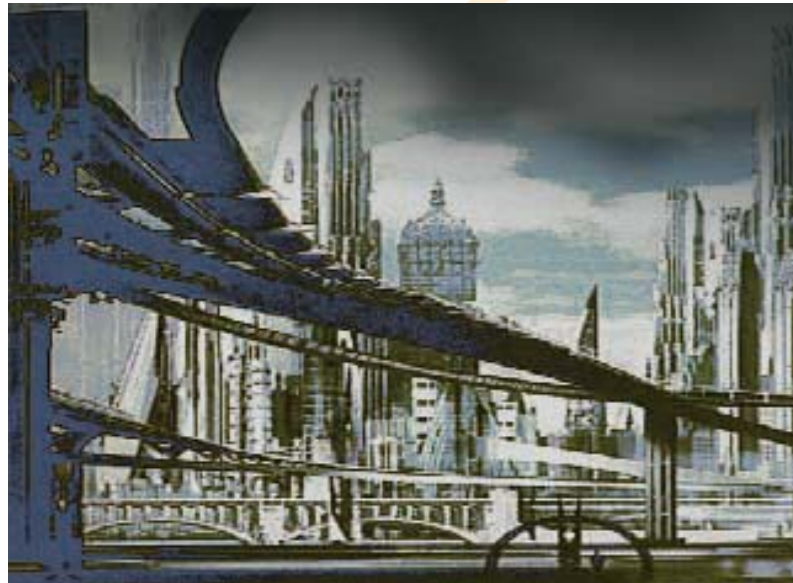


## Guia de Lectura



En aquest, any proclamat com l'Any de la Ciència, volem apropar-nos a un gènere literari que ha tingut en la ciència la base per desenvolupar el seu corpus creatiu. Amb una visió de futur, que en molts casos s'ha avançat al que més endavant serien realitats científiques o eines tecnològiques utilitzades per tothom, la ciència ficció respon a la pregunta "què passaria si..." i sovint aquesta resposta s'ha apropiat molt al que després han estat realitats.

Des dels precursors del gènere (Shelley, Verne...) fins al *ciberpunk*, amb la seva estètica i el seu interès pel món virtual, un llarg recorregut de novel·les i narracions intenten explicar-nos com la ciència pot canviar la vida de les persones i de la societat. I també que més enllà del nostre petit món ple de conflictes, hi ha un immens univers per descobrir, en el qual podem trobar moltes sorpreses.



## Els fundadors

A partir del s.xix, en que la ciència i la tecnologia esdevenen elements essencials pel desenvolupament de la societat, sorgeixen les primeres novel·les de ciència ficció. La importància d'aquestes no és únicament la descripció de nous avenços científics, sinó les conseqüències que poden tenir en el seu entorn social.

**SHELLEY, MARY WOLLSTONECRAFT.** *Frankenstein o El prometeu modern.* Barcelona: La Magrana

**VERNE, JULES.** *De la terra a la lluna.* Barcelona: Barcanova.

**VERNE, JULES.** *Vint mil llegües de viatge submarí.* Barcelona: La Magrana

**VERNE, JULES.** *El Viatge al centre de la terra.* Barcelona: L'Atzar

**WELLS, HERBERT. G.** *La Guerra dels mons.* Barcelona: Quaderns Crema

**WELLS, HERBERT. G.** *Els primers homes a la lluna.* Barcelona: Empúries

## Primeres novel·les

Si bé les primeres novel·les de ciència ficció neixen a Europa, és als Estats Units on es desenvolupa el gènere, especialment gràcies al suport de les revistes que publiquen narracions curtes i que obriran el camí cap a la novel·la. S'hi apunten des del creador de Tarzan, Edgar R. Burroughs qui busca un nou escenari per a les seves novel·les d'aventures, fins a un home profundament preocupat per la societat com George Orwell.

**BURROUGHS, EDGARD RICE.** *L'odissea bàrbara.* Barcelona: Laertes

**HUXLEY, ALDOUS.** *Un món feliç.* Barcelona: Columna

**LEWIS, CLIVE S.** *Mas allà del planeta silenciós.* Barcelona: Minotauro

**ORWELL, GEORGE.** *1984.* Barcelona: Edicions 62

**STAPLEDON, OLAF.** *Hacedor de estrelles.* Barcelona: Minotauro

## El viatge per l'espai

Aquest món ha quedat petit i ara és l'immens espai exterior el que ens pot oferir tota mena de sorpreses i també d'ensurts. La tecnologia moderna, amb les seves naus tripulades, permetrà explorar altres galàxies, en una descoberta que en alguns casos recorda la dels pioners que exploraven el gran oest americà.

**CLARKE, ARTHUR C.** *2001, una odisea espacial.* Alella: Pleniluni

**FLYNN, MICHAEL.** *El naufragio de: "El rio de las estrellas".* Barcelona: Ediciones B

**HEILEIN, ROBERT A.** *Tropes de l'espai.* Alella: Pleniluni

**MCMASTER BUJOLD, LOIS.** *El aprendiz de guerrero.* Barcelona: Ediciones B

## Aliens i extraterrestres

L'immens espai exterior també està habitat i la imaginació dels escriptors presenta des de petits personatges de color verd amb antenes, fins a ésser més o menys humanoides amb un nivell de coneixements i de facultats molt superiors als terrícoles. Les relacions entre els extraterrestres i els humans són sovint motiu de conflicte.

**ASIMOV, ISAAC.** *Fins i tot els déus.* Alella: Pleniluni

**BRADBURY, RAY.** *Les cròniques marcianes.* Edhasa

**BROWN, FREDERIC.** *Marciano vete a casa.* Madrid: Bibliópolis

**CLARKE, ARTHUR C.** *La fi de la infantesa.* Alella: Pleniluni

**LEM, STANISLAW.** *Solaris.* Alella: Pleniluni

**POHL, FREDERIK.** *El mundo al final del tiempo.* Barcelona: Ediciones B

## Robots i màquines

El maquinisme és un altre dels temes que ha desenvolupat la ciència ficció. Sorgeix en reacció a l'allau de màquines de tota mena que apareix a partir dels segles xix i xx.

El terme "robot" sembla que va néixer d'un traductor mandrós: l'any 1923, Paul Selver no es devia atrevir a traduir a l'anglès el terme txec "robota" que s'usava en l'obra teatral *R.O.R. (Rossum's Universal Robots)*, 1920, de Karel Capek. D'aquesta manera, la paraula "robot" va entrar al vocabulari anglès i al de les altres llengües.

**ASIMOV, ISAAC.** *Jo, robot.* Alella: Pleniluni

**ASIMOV, ISAAC.** *Sueños de robot.* Barcelona: Debolsillo

**CAPEK, KARL.** *R.u.r y El juego de los insectos.* Barcelona: Minotauro

## Ciberpunk

El nom de "ciberpunk" va ésser inventat per uns editors nord-americans. Altres comentaristes i crítics, com Norman Spinrad, han suggerit el nom de "neuromàntics", que deriva de la primera novel·la, emblemàtica, del corrent.

Molt més seriós sembla el recent naixement "postciberpunk", concepte sorgit de l'obra d'alguns bons escriptors que, realment coneixedors de la tecnologia informàtica moderna i de les seves possibilitats, escriuen incorporant-lo d'una manera reeixida.

**EGAN, GREG.** *Ciudad permutación.* Barcelona: Ediciones B

**GIBSON, WILLIAM.** *Mona Lisa accelerada.* Barcelona: Minotauro

**GIBSON, WILLIAM.** *Neuromàntic.* Barcelona: Minotauro

**STEPHENSON, NEAL.** *Criptomicon.* Barcelona: Ediciones B

## El viatge en el temps

Si el viatge interplanetari és típic en la ciència-ficció, ho és, també, el viatge a través del temps. Tots en som, de viatgers del temps. La ciència-ficció, però, ha imaginat la possibilitat de moure's en tots dos sentits possibles: cap endavant i cap enrere, i a "velocitats" superiors.

**AGUILERA, JUAN MIGUEL.** *La locura de Dios.* Barcelona: Ediciones B

**ANDERSON, PAUL.** *La patrulla del tiempo.* Barcelona: Ediciones B

**ASIMOV, ISAAC.** *La fi de l'eternitat.* Barcelona: Ediciones B

**CRICHTON, MICHAEL.** *Parc Juràssic.* Barcelona: Proa

**DICK, PHILIP K.** *El hombre del castillo.* Barcelona: Minotauro

**MOORE, WARD.** *Lo que el tiempo se llevó.* Barcelona: Martínez Roca

**ROBERTS, KEITH.** *Pavana.* Barcelona: Minotauro

**WELLS, HERBERT G.** *La màquina del temps.* Barcelona: Empúries

## Altres societats

A banda dels canvis científics i tecnològics, hi ha també una ciència ficció que a més especula sobre la resposta humana als canvis i dóna una visió de com les societats evolucionen i s'organitzen en aquests futurs possibles.

**BRADBURY, RAY.** *Fahrenheit 451.* Barcelona: Proa

**BRUNNER, JOHN.** *Todos sobre Zanzibar.* Madrid: La Factoría de ideas

**DICK, PHILIP.** *Els androides somien en xais elèctrics?* Alella: Pleniluni

**POHL, FREDERIK I KORNBUTH, C.M.** *Els mercaders de l'espai.* Barcelona: Pòrtic

**TURNER, GEORGE.** *Las torres del Olvido.* Barcelona: Ediciones B

La Xarxa de Biblioteques Municipals, gestionada per la Diputació de Barcelona i els ajuntaments de la província, agrupa 180 biblioteques i 9 bibliobusos.

[www.diba.cat/biblioteques](http://www.diba.cat/biblioteques)



Diputació de Barcelona  
Àrea de Cultura  
Servei de Biblioteques  
Comte d'Urgell, 187  
08036 Barcelona  
Tel. 934 022 545  
s.biblioteques@diba.cat  
www.diba.cat/biblioteques/

Diputació de Barcelona  
Àrea de Cultura  
Oficina de Patrimoni Cultural  
Carrer Comte d'Urgell, 187  
08036 Barcelona  
www.diba.cat/opc/